

Ofenziva na Siciliji v zadnjem štadiju

Zavezniki so predrli močno osiško linijo pri gori Etna in prodirajo naprej za naglo in popolno okupacijo Sicilije.

Zavezniški gl. stan v Afriki, 3. avg. — Zavezniške armade na Siciliji, ki so na tem, da zadajo zadnji in odločilni udar osiškim četam, so se vsule na zapadni del catanijske planjave, udarili skozi središče 55 milj dolge osiške obrambne linije pod goro Etno ter osvojili nadaljnjih pet strateških položajev.

Dva dni star otrok je bil ropan v bolnišnici

Albany, Oregon. — Neznanci so odnesli iz tukajšnje bolnišnice dva dni staro otroka, ki je bil ropan ali roparji so prišli po rešitvi stopnicah na verando in od njega v sobi, kjer so spali trije otroci. Judith je zavel v ožjo in nato hitro odnesel. V sobi takrat ni bilo nobene bolničarke. Dete se pri tem ni zbudilo, ena od tudi ne ostala dva otroka v sobi.

Iz raznih naselbin

Barberton, O. — Dne 28. junija se je pri čiščenju parnega kotla hudo opeknel s paro Frank Kabaner. Do 18. julija je bil v bolnišnici, od tega dneva se pa zdravi doma.

Chicago. — Dne 23. jul. je v bolnišnici in po nagli operaciji umrl rojak John Vicič, star 62 let in rojen v Sorici pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. V Ameriki je bival čez 50 let in dolgo sta z ženo vodila grocerijsko trgovino. Poleg žene zapuščina omoženo hčer in v Jolietu v Katarina Pazderc, doma iz Kanišča pri Podzemlju v Beli Krajini. Tukaj zapuščina moža in omoženo hčer.

Washoe, Mont. — Dne 17. julija je bil pri delu v premovalni kopalnici ubit John Lukič, star 42 let in doma iz Vač pri Litiji na Dolenjskem. Tukaj zapuščina žena, sina, tri pastorki in pasjčka.

Chisholm, Minn. — Pred nekaj dni je tukaj umrl John Dolan, star 68 let in rojen v Ljubljani. V Ameriki je bival 44 let in tukaj zapuščina žena in šest hčera.

Buenos Aires, Argentina. — Dne 21. marca t. l. je na Dock 14 umrla Danica Jurišič, stara 18 let. Zapuščina starše, ki imajo gostilno. Njena mati je Slovenka iz Ravne pri Sežani, oče pa je Hrvat iz Dalmacije.

DR. ČOK — ZA SVOBODO PRIMORJA

Dr. Ivan M. Čok je v imenu narodnega sveta Jugoslovancev Italijo poslal predsedniku Rooseveltu naslednje brzojavke:

"Zlom fašizma, ki je posledica jakih udarcev zaveznikov proti Italiji, pomeni tudi veliko zmagovito Italijo, ki so se skozi 20 let borili pod najtežjimi okoliščinami proti fašizmu. Toda politična borba je imela za cilj popolno svobodo.

"V smislu Atlantskega čar-

Norveška bo kmalu prosta, pravi Roosevelt

Washington. — Predsednik Roosevelt je obvestil norveškega kralja Haakona, da upanje o osvoboditvi Norveške ni več daleč. Roosevelt je čestital norveškemu kralju za njegov 71. rojstni dan.

Amerikanci obkrožujejo Mundo na Novi Georgiji

Avstralija, 3. avg. — Boji za posest japonske baze pri Mundo na Novi Georgiji se bližajo odločitvi. Ameriške čete so zlo-mile za d njo obrambno linijo pred Mundo ter so napredovale od 500 do 1.000 jardov. Amerikanci so zdaj skoro tik pred japonskim letališčem.

Istočasno se pa poroča iz Nove Gvineje, da je začelo ameriško topništvo obstreljevati japonsko pozicijo na Salamaua; 105 mm howitzi so osredotočili ogenj na letališče pri Salamaua in razbili vsa japonska letala na tleh.

NEMEC VPRAŠA ZA DRŽAVLJANSTVO

San Francisco. — Poročnik Oscar Slattebo poroča, da so se nemški ujetniki, ki jih je spremljal od sem, dobro obnašali. Eden izmed njih je na vsak način zahteval pojasnila, kako bi dobil prvi ameriški državljanski papir.

Predstava vseeno

Mr. Grdina sporoča, da bo no-voj slikovna predstava ob vsakem vremenu. Ako bo dež, bo predstava v Knausovi dvorani, drugače pa na njegovem vrtu.

Enajsta obletnica

V petek ob osmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnim John Lesar v spomin 11. obletnice njegove smrti.

Bolniški čeki došli

Bolniški tajnik društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ naznanja, da je prejel bolniške čeke in da jih prizadeti lahko pridejo iskat.

Naši vojaki

Iz Kalifornije je dospel na dopust Louis Zadel, sin Mrs. Catherine Zadel iz 16018 Holmes Ave. Doma ostane do sobote. Njegov naslov pri vojaki je: Pfc. Louis Zadel, Hq. Battery 983 F. A. Bn., Camp Roberts, California.

Frank Grčar iz 1382 Giddings Rd., odide v ponedeljek k vojakom. Poročen je že štiri leta. Njegova soproga Julia je hči Mrs. Zele iz 1209 Addison Rd. Franku želimo vso srečo in pa zdrav povratek.

Za enajst dni je prišel na dopust sin družine Mr. in Mrs. John Vatovec, 10801 Prince Ave. Graduiral je iz mornariške tehnične šole v zrakoplovstvu, Chicago, Ill., ter je avanziral za Petty Officer 3. reda. Na 9. avgusta se odpelje proti New York. Čestitke in mnogo sreče!

Romunska oljna polja so še vedno v plamenih

Carigrad. — Nemško in romunsko moštvo se na vso moč trudi, da bi dobilo pod kontrolo požare, ki so jih zaneli v nedeljo ameriške bombe na oljnih poljih v Ploesti, Romunija.

Najnovejša poročila trdijo, da se je moralo sedem ameriških bombnikov, ki so se udeležili tega napada, spustiti na tla v Turčiji, dočim je osmi tresčil v morje v turškem obrežju, toda posadka se je na kavčukastih splavih rešila na obrežje. Vsi ameriški avijatičarji so bili internirani.

Poročila pripovedujejo, da so nemški in romunski letalci čakali na ameriške bombnike. Toda ameriški bombniki so se zapodili naravnost na tarčo, ne glede na močno zračno silo sovražnika. Dočim je del posadke spuščal bombe na oljna polja, je drugi del opravil s sovražno zračno silo s topovi in strojnimi.

Očividci trdijo, da je vsled tega napada produkcija olja v Ploesti zmanjšana na polovico.

Ameriški dolar je že v prometu na Siciliji

Washington. — Iz Washingtona sta odpeljala dva transportna letala 7 ton papirnega denarja na Sicilijo. S tem denarjem so plačane zavezniške armade na Siciliji in z njim kupi armada vse potrebščine. V menjavi ima italijanska lira sledečo veljavo: 100 lir za en ameriški dolar in 400 lir za en angleški funt šterling.

Pozdravi iz Kentucky

Mrs. Carole Traven pošilja vsem Clevelandčanom pozdrave iz Louisville, Kentucky, kamor je šla obiskat svojega soproga vojaka Maksa Travna. Carole piše, da se Maks imenitno postavi v uniformi.

SMZ št. 3

V četrtke zvečer ob osmih bo važna seja podružnice št. 3 SMZ. Vse članstvo je prošeno, da se gotovo udeleži. Seja bo v Slovenskem domu na Holmes Ave.

O, jej!

Tako pripovedujejo, da je prišlo z angleško zračno silo na Sicilijo tudi nekaj zamorskih vojakov. Domačini, ki so se kmalu privadili angleškim in ameriškim vojakom, so zvedavo ogledovali korenjaške črnce. Pa se eden Sicilijancev skoraj in vpraša Angleža: "Kdo pa so ti črni kosi?"

"I, kaj ne veste," se začudi Anglež. "To so Etiopci, ki so posebno trenirani in so prišli sem v Italijo, da se maščujejo za ono, kar ste jim storili v Etiopiji." V trenutku ni bilo nobenega Sicilijanca več videti ...

Za pomoč domovini!

Naš delovni p. Bernard Ambrožič je zopet poslal \$95.00 za župnijsko pomožno akcijo. Darovali so pa sledeči: Ana Ahačič, Chicago, Ill. \$20; po \$10: Math Klobuchar, So. Chicago, Ill. Kate Triller, Whiting, Ind., Frank Ju-nec, Hampshire, Ill., Louise Gor-janec, Oaklawn, Ill., Ursula Stru-bel, Detroit, Mich.

Po \$5: Gaspar Ahačič, Aurora, Ill., Joseph Ob-lak, Chicago, Ill., John Hladnik, Waukegan, Ill., Peter Chema-zar, Chicago, Ill., je daroval \$4, in Ana Skrinar, Eveleth, Minn., \$2. Po \$1: John Mlakar, Chi-cago, Ill., Antonia Nemgar, Eveleth, Minn., Marija Sterlekar, Eveleth, Minn., in Katarina Skul, Eveleth, Minn.

V našem uradu so pa zopet darovali: Father Joseph Celest-nik je prinesel \$10.00, kar sta darovala Louis in Molly Jure-cic iz 152. ceste. Louis je sedaj čvrst vojak Strica Sama in je bil nedavno doma, da se je ože-nil. Svoje čase je delal pri svo-jem stricu v Acme Dry Clean-ing Co.

Mrs. Caroline Hočevnar, 3607 E. 81 St., je darovala \$3, po \$2 pa: Victoria Hočevnar, 3607 E. 81 St., Mr. in Mrs. John Brod-nik, 6727 Edna Ave.

Prav lepa hvala vsem tem do-brim srcem in priporočamo se še drugim, da bi nam pomagali čim prej zbrati tih deset tiso-čakov za naše potrebne v stari domovini.

Sadje ni dovoljeno za izdelavo vina

Washington. — Urad za admi-nistracijo živil je prepovedal rabo sadežev za izdelovanje vi-na. Prepoved zadene rabo ja-god, jabolk, malin, breskev, če-senja, sliv in bezga. Ta odredba bo zelo prizadela vinarje v Ohio, Michigan, Illinois in Wis-consinu.

Baraga zapre vinarno

Anton Baraga, ki vodi znano vinarno na 15322 Waterloo Rd. naznanja, da bo za nedoločen čas zaprl vinarno, da se nekoliko odpočije in da napravi potrebne izboljšave pri podjetju.

Nemci beže iz pasti od Orla

V nekaterih krajih so prodrli Rusi že na pet milj do mesta ter so zasedli že železniško postajo v predmestju. Nemci se obupno bore, da se rešijo iz pasti.

London, 4. avg. — Nemci se očividno na splošno umi-čejo iz Orla in okolice, da se rešijo pred zmagovito rusko armado, ki se je približala obleganemu mestu že na pet milj. Rusi prizadevajo nacijem ogromne izgube v moštvu in ma-terialu.

Južno od Orla so se pogнали Rusi do Stiša in Pilatovke, vzhodno od mesta so pa zasedli železniško postajo Domnino, se-dem milj od mesta.

Najhujši boji so bili po blat-nih poljih na severni strani, kjer se Nemci blazno bore, da bi jih Rusi popolnoma ne obkolili. Nemci so se neprestano zaganja-li v ruske vrste s tanki in peho-to, toda Rusi so jih vselej vrgli nazaj. Pobili so jim 2.000 voja-kov, razbili 13 tankov in 12 to-treh strani.

Roosevelt je ponudil Italiji premirje v sedmih točkah

London, 3. avg. — Il Popolo Di Roma poroča, da je predse-dnik Roosevelt predlagal Italiji premirje v sledečih sedmih toč-kah:

1. Italijanska armada in mornarica morata takoj prene-hati z vsakim odporom.
2. Italija mora takoj prene-hati z vsakim sodelovanjem z Nemčijo.
3. Italijanske čete morajo takoj oditi iz Grčije, Albanije, Francije in bivše Jugoslavije.
4. Vse vojni material mora biti izročen zaveznikom nepoškodovan.
5. V Italiji bo postavljena angleško-ameriška-sovjetska vo-jaska vlada, ki bo ostala tam do konca vojne.
6. Zapreti se mora vse vojne zločince.

7. Izpustiti se mora vse za-vezniške vojne ujetnike, ki se nahajajo na italijanskem ozem-lju.

Te mirovne pogoje v zavezni-skih krogih ne potrjujejo. Pre-mier Badoglio še vedno molči na svarilo zaveznikov, da bodo zavezniki začeli z bombardir-anjem italijanskih mest in da je invazija Italije pred durmi.

Po Italiji dobivajo proti-fa-sistične skupine v d n o večjo moč in se pripravljajo za po-moč zaveznikom, kadar dospejo v Italijo.

Radio iz Alžira je včeraj sva-ril Italijo, da invazija na južno Italijo ni več daleč. Iz Madri-da zatrjujejo, da dobivajo pro-ti-fašistične skupine v Italiji vedno večjo moč in da se pri-pravljajo na pohod v Rim, kjer bodo vzele vladno roko. To bi bilo podobno, kot je vzel Italijo v roke Mussolini 30. oktobra 1922.

Badoglio poskuša vse, da bi se obdržal na vladi. Na eni strani pripoveduje narodu, da stori vse v svoji moči, da bi do-bil časten mir za Italijo, na drugi strani pa nadaljuje z raz-nimi grožnjami zaveznikom.

Toda iz nevtalnih držav pri-hajajo poročila, da je dvomlji-

pov težkega kalibra. Na drugih krajih okrog mesta je padlo Ru-som v roke mnogo nemškega ma-teriala, kar je znamenje, da se Nemci umičejo z vso naglico.

Nemška ofenziva v bazenu re-ke Donec se je popolnoma izja-lovila. Pet dni so tukaj Nemci naskakovali, pa niso prišli ni-kamor naprej. Rusi naskakujejo nemške utrdbe pri Orlu že 22 dni in zdaj so tik pred ciljem, katerega imajo obkoljenega od treh strani.

vo, kako dolgo bo mogel Bado-glio računati na pomoč armade, ako se bo skušal upreti invaziji zaveznikov.

Iz zanesljivih virov se zatr-juje, da ni v celi Italiji med narodom slišati nobene mržnje napram zaveznikom, dočim se od povsod poroča o grožnjah proti Nemcem.

Badoglio je nekoliko odnehal od svojih ostrih odredb in tele-fonske zveze z raznimi mesti so zopet vzpostavljene. Stroga cenzura nad časopisjem pa še vedno deluje.

Včeraj je imel angleški vojni kabinet ves dan sejo. Ako ima to kako zvezo s položajem v Italiji, ni znano.

VOJAKA NITI MOČNA JEČA NE DRŽI

Ligonier, Pa. — Oblasti so prijele nekega vojaka, ki ni imel dopustnega dovoljenja pri sebi in ga zapre v mestno ječo. Ponoči je pa vojak vrata svoje ječe odprl, šel v bližnjo tobakar-no po cigarete, nakar se je zopet vrnil nazaj v ječo. Drugi dan je preplašeni policiji povedal, kako je delo izvršil. Čeprav je obljubil, da ne bo zbežal, je po-licija vendar poklicala mehani-ka, da popravi ključavnico, za vsak slučaj.

Poroka

Mr. in Mrs. Frank Lovko, 5377 Stanard Ave. naznanjata, da se bo poročila njiju hčerka Mary Agnes s štabnim naredni-kom Frankom J. Pikš, sinom Mr. in Mrs. Michael Pikš, 1383 E. 53. St. Poroka bo v soboto 7. av-gusta ob devetih zjutraj v cerkvi sv. Vida. Sorodniki in pri-jatelji so vabljeni k poročni ma-bi. Vse najboljše želimo novemu paru v novem stanu.

Zahvala za podpise

John J. Prince, ki kandidira za mestnega odbornika v 32. vardi, želi tem potem izreči iskreno zahvalo vsem številnim državljanom, ki so se podpisali na njegove peticije.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPERJAMES DEBEVO, Editor
Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po razmatalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 142 Wed., Aug. 4, 1943

Le čevlje sodi naj kopitar

Tako je zapisal nekoč naš nesmrtni pesnik France Prešeren, ki je hotel s tem povedati, da more govoriti o gotovi obrti ali poklicu samo oni, ki je v tem izveden in izkušen. Zdravnik ne more učiti dentista, kako naj popravlja zobe in obratno; mizar ne more prav nič povedati čevljarju, kako naj pribije podplate in pete, da bodo bolj držale. Tako gre vseskozi v naših stanovih in obrtih, zato je Prešernov nauk, naj sodi o čevljih le čevljar in nihče drugi, še vedno pravi in na mestu.

Nekaj podobnega je tudi v našem policijskem oddelku, kateremu stoji na čelu odvetnik Frank Celebrezze. Mr. Celebrezze je v svojem poklicu kot odvetnik briljanten človek, toda kot varnostni direktor, ki ima pod svojo komando našo mestno policijo, bi pa rekli, da ni prav nič na mestu. Ako postavi mestna administracija na čelo mestnemu pravnemu oddelku odvetnika, zakaj bi ne postavila na čelo policije človeka, ki ima v policijski službi izkušnje?

Odvetnik ima lahko vse dobre lastnosti in izkušnje z obravnavami in sodnjami, nima pa nobenega pojma, kako je treba voditi policijski oddelk. To zamore samo človek, ki je bil sam dolgo let pri policiji. Samo tak bo vedel, kako je treba nadzorovati policijo, kaj more zahtevati od nje in kaj ne, kaj policija lahko stori in kaj ne.

Javna tajnost je, da naša policija ne sodeluje s svojim varnostnim direktorjem. Temu se ne moremo prav nič čuditi, ker direktor ni eden izmed policije in kot tak prav nič ne ve detajlov, katere mora direktor vedeti, ako hoče ukazovati policiji.

Sliši se, da bo sedanji varnostni direktor, Mr. Celebrezze, odstopil in stopil v armado. Prej ko to stori, boljše bo za mestni policijski oddelk, ako bo potem naš župan postavil v tisti urad človeka, ki ima posle in dolžnost policijskega oddelka v mazincu. Ako hoče mestna administracija postaviti policijski oddelk res na tako stopnjo, da bo deloval perfektno, naj poišče prihodnjega varnostnega direktorja pri policiji, v aktivni, ali enega izmed njih, ki so že v pokoju. Mnogo je odličnih mož, ki bi bili priporočljivi, treba se je samo ozreti okrog za njimi. Le v takem slučaju bo izločena politika iz policijskega oddelka, le v takem slučaju bomo dobili od policije to, kar smemo pričakovati. Naj ji ukazuje človek, ki ve, kaj govori in ki ve, kaj ukazuje.

Sami si bodo krivi

Jugoslovanska zamejna vlada v Londonu ni do danes še z ničemer pokazala, da dela za Jugoslavijo. To moramo, na žalost, pribiti. Mi smo se dozdaj vzdržali topogledno vsake kritike in čakali, da se bodo razmere sčasoma spremenile in da bo organizirana v Londonu "Jugoslovanska" vlada, ki bo delala res za bodočo Jugoslavijo in ne za "Veliko Srbijo."

Toda zastoj smo pričakovali kake spremembe v pravo smer. Po tako dolgem času so razmere pri vladi prav tam, kjer so bile, če niso slabše. Spor med Hrvati in Srbi je prav tam, kjer so ga načeli in glede bodočnosti Slovencev vemo prav toliko, kot smo vedeli prej, ko nismo vedeli nič.

Kralj Peter je obdan z velesrbsko kliko, ki ne pusti do njega absolutno nobenega drugega vpliva. Bratje Kneževići imajo kralja popolnoma v svoji oblasti in do njega ne more nihče, kdor se Kneževićem ne dopade, ali kdor ne tuli z njimi v isti rog.

Kar slišimo iz Londona so samo lepe fraze o bodoči "demokraciji" Jugoslaviji. Kaj pozitivnega ne da pa vlada od sebe nič. Dozdaj so bili na čelu vlade samo ljudje, ki jim ni prav nič za Slovence, prav nič za Hrvate, ampak delajo samo na tem, da pograbi Bosno in Hercegovino, jo priključi Srbiji, potem naj si pa Hrvatje in Slovenci pomagajo, kakor vedo in znajo.

Tako se ne ustvarja nova, res demokracijska Jugoslavija, v kateri bodo imeli vsi narodi enake pravice. Tako se ne dela za lepši sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi. Zato pa tudi ni dobili res dobrih mož, ki bi hoteli v vlado. Prvič radi tega ne, ker vidijo vso mahinacijo srbske klike, drugič pa ne, ker jim srbska klika ne pusti blizu.

Pričakovali smo, da bo po zadnji krizi res prišla vlada, ki bo jugoslovanska in ne srbska. Toda nič takega se ni zgodilo. Na čelo vlade so postavili moža, ki je dobil politično šolo pri starem mačku, Niku Pašiču, ki je, kot vemo, vrgl krfsko deklaracijo v koš in zgradil državo Srbije, s priveskom Hrvatov in Slovencev.

Vse te mahinacije jugoslovanske vlade v Londonu dobro vidi angleška, pa i dobro vidi ameriška vlada. Zlasti angleška vlada vidi, da člani jugoslovanske vlade ne delajo drugega, kot da se dan za dnem pripravajo in v teh preprih ne pridejo do nobenega zaključka. To je morda vzrok, da je angleška vlada zadnje čase začela popuščati v svojem političnem vplivu na Balkanu in ga prepuščati Rusiji. To bo pa morda zopet imelo za vzrok, da se hoče jugoslovanska vlada preseliti v aKiro, da bo bližje doma za vsak slučaj, da ji ne uide vrabec iz roke. Bojimo se pa, da je precej pozno za to in da je jugoslovanska vlada precej opepla, kar se tiče domovine. Narodi v domovini bodo vzeli stvar v roke in bodo

najbrže zahtevali, da si sami izberejo vlado.

Srbska klika pri vladi je pošteno zavozila svojo nalogo in najbrže je že prepozno, da bi mogla zavoženo popraviti. Sami naj gledajo.

Vedno bolj se oblikuje pred našimi očmi bodoča Jugoslavija, ne kot taka, ampak v okviru federacije balkanskih držav. Kot vidimo mi danes, je bodoča rešitev možna samo v taki federaciji, kjer le potem bi dobil vsak narod svoje pravice. V Jugoslaviji kot taki pa ne vidimo za Hrvate in Slovence nobene bodočnosti, zlasti ne pod takimi vladami, kot smo jih imeli v Londonu dozdaj.

**Zapisnik
četrtre seje eksekutive Slovenskega ameriškega
narodnega sveta**

(Konec.)

V razpravo pride vprašanje slovenskih fantov v ameriškem ujetništvu, ki se nahajajo v raznih taboriščih v Ameriki. Kristan je mnenja, da bi bilo najbolje naprositi vojni department, da preišče vso zadevo ter da nudi priliko vsem jugoslovanskim ujetnikom, da stopijo v zavezniško armado, kot se je zgodilo z ujetniki v Egiptu. Mogoče, da nastaja tudi prilika, da bi take ujetnike odredili za dela na farmah, če mogoče pri slovenskih farmarjih.

Sprejet je predlog, da se pooblasti predsednik Kristan, da pripravi vse potrebno, potem ko dobi potrebne informacije.

Na dnevni red pride vprašanje seje širšega odbora SANSa. Opozarja se na dejstvo, da smo zaključili plačati stroške članov eksekutive. Isto menda pričakujejo člani širšega odbora. Ali je taka seja toliko važnosti in potrebe, da se mora sedaj vršiti?

Brat Kristan je mnenja, da bi se ideja SANSa silno poživela, ako se seja vrši. Akoravno nimamo nobenih garancij glede dosedanjega uspeha, je potrebno, da še bolj ljudi zainteresiramo. To je razvidno iz zanimanja, ki ga je naše delo izzvalo pri raznih državnih oddelkih. Seja bi tudi vzbudila več zanimanja za lokalne shode, kar bi naši stvari še veliko več koristilo. Sestra Prislend priporoča, da se tak sestanek vrši ter da bi povabili še druge osebe, ki se zanimajo za naše delo. Stroške pa bi za enkrat plačali delegati sami, oziroma lokalna društva in podružnice. Brat Kuhel je mnenja, da bi bil šod pod takimi pogoji le lokalnega pomena, kajti odzvali bi se le bližnji člani odbora in pa člani eksekutive, ne pa oddaljeni člani. To bi izzvalo nevoljo, kajti oddaljeni člani imajo isto pravico do zastopstva kot bližnji. Potne stroške pa oddaljeni ne bi mogli trpeti. Brat Zaitz meni, da bi mogoče zadostovalo, če bi širšemu odboru predložili pisano obširno poročilo, misel o seji se pa radi financ opusti. O zadevi govore še bratje Zalar, Rogelj, Kristan in Dr. Kern ter sestra Prislend. Sprejet je predlog brata Zalarja, da se seja odloži do prvih dni septembra, med tem časom pa se agitira med podružnicami in posamezniki, da plačajo stroške sami. Sestavi se tudi obširno poročilo o sedanjem delu SANSa in se predloži vsem članom raznih odborov ter podružnicam. Predlog je podpiran in sprejet.

Brat Kuhel opozarja na nerodno situacijo pri podružnicah, ki sestojijo iz več kot enega društva. Ker je v smislu pravil vsaka podružnica upravičena do enega delegata, bi v slučajih podružnic, ki so bile osnovane iz več kot enega društva, reprezentacija ne bila sorazmerna. Kristan priporoča, da se to vprašanje reši na skupni seji. Razmere so drugačne v nekaterih naselbinah, radi tega je skoraj nemogoče vse enakomerno sistemizirati.

V razpravo pride zadeva zemljevida. Brat Kristan je dobil za časa obiska v New Yorku pri Jugoslovanskem informacijskem centru priličen atlas, ki bi bil poraben za naše potrebe. Zaključeno je poizvedeti najprej o ceni in šele kasneje odločiti, če bi SANS dal mape natisniti. Sestra Zupančič poudarja važnost slovenskega zemljevida za tu rojeno mladino, ki se zanima za staro domovino. — Preiščejo se vse možnosti in nadalje se poroča na prihodnji seji.

Predsednik Kristan razpravlja glede angleškega članka o slovenskih kraljih izpod peresa A. E. Moodeja. Spis bi bil primeren za izdajo v obliki brošure ali kot serija člankov za liste. Sklenjeno je Kristanovo sugestijo izvesti.

Razpravlja se glede članka v magazinu FORTUNE pod naslovom "Fratricide in Yugoslavia," ki ga je spisal Stojan Pribevič. Skušala se je dobiti pravica razmnožiti ta članek v brošuri, toda nastale so poteškoče med avtorjem in urednikom magazina. Eventualno je zaključeno to brošuro založiti, ako bo zadeva nesoglasja rešena pred prihodnjo sejo. Brat Zaitz ne vidi razloga, da bi brošuro zalagali, ker bo prepozno, stala pa bi precej denarja. Predsednik Kristan meni, da je vzlic zadržku članek velike važnosti, ker pojasnjuje mnogo doslej nejasnih vprašanj, daje dobro sliko razmer v Jugoslaviji in se kritično peča s homatijami jugoslovanske vlade. Večina se strinja s predsednikom.

Brat Rogelj naznanja, da je dobil povabilo za nastop kot govornik na shodu v Pittsburghu dne 4. julija; shod se vrši pod avspicijo lokalne podružnice SANSa in JPO-SS. Vabilo je sprejeto in Rogelj je pooblaščen govoriti v imenu SANSa.

Brat Dr. Kern govori glede velikega dela, ki ga vršita predsednik in pomožni tajnik ter je mišljenja, da bi morala biti plačana. Brata Kristan in Kuhel izrazita željo, da se o kakih plačah sedaj ne govori.

Prihodnja seja eksekutive se vrši, kadar bo potreba.

Razpravlja se še o drugih manj važnih vprašanjih in slišijo se razna priporočila in nasveti. Brat Dr. Kern priporoča, da se iz mesečnih računov izpuste imena posameznih darovalcev, če so darovi neznatni. Brat Kuhel pojasni, da je darov od posameznikov malo, radi tega so lahko vključeni v račun. Pri spevki podružnic in društev pa morajo biti označeni, sicer bi našli na nezadovoljstvo pri članih.

V zadevi Rev. Urankarja je zaključeno obvestiti ga uradno, da je še vedno smatran kot član eksekutive ter da sodeluje z nami še v bodoče.

Zaključek seje ob šesti uri zvečer.

Etbin Kristan, predsednik. Mirko G. Kuhel, zapisnikar.

Saj pravim, pa še rečem

P. Bernard OFM.

Ne vem, pa si vendar mislim, da ste že kdaj koga slišali, ko je rekel: Bog pomagaj, kako težko je ljudem ustreči! Če pa res niste še nikoli kaj takega slišali, naj vam pa jaz povem, da je res tako.

Pomislite! Ko nisem imel nobenega drugega dela pod božjim soncem, sem pisal nekaj z Willarda, pisal tako kot bi mešal žgance in kisljo zelje, zraven pa še vampe prigrizoval — zdaj pa nimam ne gmaha ne ljubega miru. Saj ne rečem, vsi naročniki in bralci (pa še bralke zraven) niso tako natančni. Zdi se mi, da kakih deset tisoč med njimi niso imeli ničesar pripomniti k mojemu pisanju. Ni pa tako z onimi pet tisoč, ki so mi pisali pisma ali pa sami prišli k meni in se mi naravnost v kšit pritožili, da je bilo moje pisanje vsaj stokrat preveč površno. Pa tega niste povedali, pa onega povedali, pa to ste samo napol povedali, pa onega niste povedali do konca ...

Res, taki so naročniki in naročnice Ameriške Domovine, šele zdaj sem jih do konca spoznal. Kdor torej piše, piši natančno, ali pa rajši nič ne piši. To povem na tem mestu vsem, ki pišete, pa povem tudi samemu sebi. Če ne, se bo tudi vam tako godilo kot se meni zadnje dni. Med tistimi petimi tisoč, ki niso bili zadovoljni z mojim pisanjem, se bo pojavila celo tista Hočevarjeva gospa Mica, ki včasih berem o njej, da biksa svoje Magdalence in jim na srce polaga, naj vendar prinesejo svoj "a še šment," drugače jim bo ona dala drugačnega šmenta. Jaz sicer ne vem, kaj je tisti "a še šment," pa zame je kar dovolj, da Magdalence vejo. Jaz se sploh nerad vtkam v reči, ki mi nič am ne gredo.

Torej, da se povrnem k žganec in kislemu zelju, in morda še k vampus zraven, naj povem, čez kaj zabavlja tistih pet tisoč nezadovoljnih ljudi. Nekateri se pritožujejo, da nisem povedal, zakaj me prav za prav Baraga ni maral. Da me ni maral, sem res povedal, pravijo, ampak zakaj me ni maral, to sem pa previdno zase pridržal. Tristo petelinov!

Drugi pravijo, da nisem povedal, zakaj P. Aleksander ni prišel na Willard in če je sploh bil v Marquette. Kakih dvesto je celo dostavilo, da bi bil moral povedati, zakaj mi ni telefiral, da ga ne bo.

Zopet drugi so, ki pravijo, da bi bil moral več povedati od "Marinkovega gospoda" ali od Fathra Novaka. Pravijo, da bi jih vse zelo zanimalo, zakaj ta mož da je bil nekoč v Clevelandu, pa da je bil fest dečko, zato bi radi kaj več slišali ali vsaj brali o njem. ...

In nadalje pravijo nekateri: Kdaj ste zvedeli o Baragovi slavnosti v L'Ansu in Marquette? In ko ste zvedeli, ali ste bili zadovoljni? Ali je bila po vašem mnenju kaj vredna ali nič? In še to bi nam lahko povedali, če vas je tam gori sploh kdo pogrešil in nobeden ...

Kar je pa med tistimi petimi tisoč politikarjev, so se pa seveda obesili na neko drugo vejo. Takole pravijo in pišejo: Pisali ste, da bi bili radi od g. Gabrovskega zvedeli, kaj misli in sodi o novi jugoslovanski vladi. Takrat, ko ste tisto pisali, seveda še niste mogli odgovoriti na to vprašanje, ampak — zakaj niste pozneje kaj napisali o tem? Mi vendar ne moremo biti zadovoljni samo s kakim vprašanjem, radi bi tudi odgovorili in sicer črno na belem ...

Tako, vidite, ni ne gmaha ne ljubega miru. Kaj naj naredim? Ali naj spet pišem in odgovorim na vsa ta nujna vprašanja?

Ne vem, pa si vendar mislim, da ste že kdaj koga slišali, ko je rekel: Bog pomagaj, kako težko je ljudem ustreči! Če pa res niste še nikoli kaj takega slišali, naj vam pa jaz povem, da je res tako.

Saj pravim, pa še rečem

P. Bernard OFM.

šanja? Ko se pa bojim, da bom z novim pisanjem dvignil iz miru in zadovoljnosti še onih deset tisoč naročnikov, (in naročnic), ki oni dan niso imeli ničesar pripomniti na moje pisanje. Potem bi bilo zares gorje! Pet tisoč, ljudi se človek že še nekako otresa, ampak za vseh petnajst tavežent pa že ne garantiram več.

Torej se še nisem odločil, če bom ali ne bom. Najrajši bi si tako pomagal, da bi štel kofe na svojem gvanu: bom — ne bom, bom — ne bom. Ampak je spet težava. Tu v Lemontu nosim tak gvan, da ima zelo malo knofov, takorekoč skoraj nobenega. In ko je tako malo knofov, se ne morem odločiti, če bi začel šteti z "bom" ali z "ne bom." Saj pri tako majhnem številu knofov lahko kar brž uganem, kako se bo štetje končalo. Potem bi takorekoč samega sebe goljufal in že naprej vedel, kako bo stvar ven prišla. Nak, tega pa tudi nečem.

Torej bom prepustil zadevo dobri volji in drugim takim muham, vi pa poiščite v Ameriški Domovini, če je moje pisanje v njej ali ni. Ampak toliko popravim samega sebe, da dostavljam: Poiščite — če hočete!

To zato pravim, ker mi je prišla na misel zgodbica iz mladosti, ki jo je napisal nekdo iz Dobrove. Takrat je šel hodil v šolo k rajnemu gospodu Rantu in tudi en Kušarjev fant, iz zlahte rajnega gospoda Plevnika iz Joliet, je hodil takrat v šolo. Lepega dne pa Kušarjevega ni bilo v šolo in še potem par dni ne. Gospod Rant je bil natančen in je vprašal otroke: "Ali kdo ve, zakaj Kušarjevga ni več v šolo?"

Eden je dvignil roko in povedal:

"Je rekel, da naj ga šolmošter v uh pišejo."

Gospod Rant je grdo pogledal in hotel nekaj zabevskati. Takrat je pa dvignil roko Marinkov Johan, ki je zdaj za fajmoštra v Greenwoodu blizu Willarda. Bil je že takrat zelo natančen človek in ni bil zadovoljen, če je kdo samo na pol kako reč povedal. Zato je torej dvignil roko in ko je dobil pravico od Ranta, da spregovori, je moško popravil:

"Kušarjev je rekel, da naj ga šolmošter v uh pišejo, če ga čjo!"

Tako je bila stvar popravljena in gospod Rant ni pokazal prav nobene volje, da bi Kušarjevga fanta v uh pihal ...

Ko pa že pripovedujem o Marinkovem gospodu, naj pa še kakšno rečem o njem, da bodo zadovoljni tisti v Clevelandu, ki pravijo, da je bil nekoč fest dečko. Naj zvedo, da je še zdaj fest. Bilo je takole:

Poklical sem ga na telefon in ko je zatulil svoj "hello," sem dejal:

"Ali so to Marinkov gospod —?"

Na oni strani je za hip vse utihnilo, potem sem zašlišal: Whaaaaat?

Ponovil sem vprašanje: Pravim, če so to Marinkov gospod! Tedaj je mož že prišel k sebi in pogruntal, da ga ne kliče kaka angleška štima. Pa je zagodrnjal po vajerju:

"Jaz gospod, ti gospod, kdo bo na krave pasel! Pa ne da bi bil kak Trnovčev gspud na telefonu? Kakšne copernice so te pa prinesle sem gor?"

No in tako je šlo naprej. Ker sem vedel, da je Marinkov gospod prav tiste dni obhajal svoj šestdesetletnic, sem bil seveda radoveden, kakšen je v teh svojih letih. Ko sem ga podneje videl, se mi je zdelo, da ga še zelo dolgo ne bo treba

zmerjati s starcem ali celo stariškom.

Naj povem eno od njegovih številnih anekdot ali prijaznih spominov iz minulih let. Bil sem bil nekaj let na Willardu za župnika, je pripovedoval sem se nekoč skoraj celo leto prav zanikerno počutil. Zato se mi je, da mi peša zdravje, dobra volja z njim. Začel sem misliti na to, da bi se moral spravit s kmetov kam v mesto, da bi imel zdravniško pomoč, ki se mi je zdelo vedno bolj potrebna, pri roki. Tudi se mi je zdelo, da bi moral tu pa tam lardu takrat ni bilo tako težko najti namestnika. Fathra Černe iz Sheboygana mi je prišel na bneki taki priliki, ko sem mu jamral radi slabega pijačja: Father Pakiz v Milwaukee, zadnje čase precej krehla in videti, da bi se rad znebil ... Jaz, ne bom len, se spomnim na pot na West Allis, kjer poveduje Father Novak, grem pogledat g. Pakiza, se mi je zdel zelo zdelan in ran, da sem kar nekoliko utrujen, njia dobil. ... Začnem pa misliti, da po ovinkih. Potožim mu, da je težave in slabo počutje, ven pa nekoliko namignem, mi samota na Willardu ni več na roko. Sočutno me sluša, pa nič ne reče. Končno obnem pogovor in pravim: ko pa kaj vi, gospod? Kako pa vi počutite?

Tedaj se Father Pakiz pred menoj, zboči svoje zapiči vame svoje edino, pa bokovidno oko in pravi ves rajzen: O, jaz se pa prav dobro počutim ... In gospod Novak je začel čil svoje pripovedovanje: samo oko je imel, pa me je dna pregledal z njim. sem se pod nosom, se poslošel nazaj na Willard in od krat se tudi jaz vseskozi prav dobro počutim ... ther Černe se mi je seveda jala, pa sem mu privoščil leje.

No, zdaj veste, da je Marinkov gospod še vedno fest ko. Kdor zabava svoje goste, takimi anekdotami, o njem ste, da se res — prav, prav bro počuti!

Ali naj zdaj poskušam govoriti na vprašanje, zakaj prav za prav Baraga ni maral? Ne bom! Eni sami zaupni tobi sem o tem pisal v prihodnjem pismu, in ta je Mrs. Arata Willardu. V javnost so mi skrivnosti ne bom dajal, malo premalo častne bom sedaj povedal!

(Dolje prihodnjič)

Združeni narodi so sli v talno vojno, da se bore za svobodo. Nemci pa pravijo, se bore za svojo čast. To polnoma jasno, ker vsak se za tisto, česar nima.

Kaj je potrat časa? bi navedel tisoč zgledov, zahtoduje ta-le. Največja ta časa je, ako kdo pripovedi popolnoma plešastemu dogodek, pri katerem stojte lasje pokonci.

Urad za vojno produkcijo prepovedal rabiti baker pri stah. To je popolnoma nalogivo. Zakaj bi pa kopali iz zemlje, da bi ga potem devali nazaj.

Vojak je pisal domov: ne vem, kam me bodo poslali. Včeraj so mi brigali proti malariji, kar bi pomagal da bom šel kam v južno Ameriko. Danes so mi dali pa kučmo, bi pomenilo, da bom poslan na sever.

Urad za vojno produkcijo prepovedal rabiti baker pri stah. To je popolnoma nalogivo. Zakaj bi pa kopali iz zemlje, da bi ga potem devali nazaj.

Vojak je pisal domov: ne vem, kam me bodo poslali. Včeraj so mi brigali proti malariji, kar bi pomagal da bom šel kam v južno Ameriko. Danes so mi dali pa kučmo, bi pomenilo, da bom poslan na sever.

Urad za vojno produkcijo prepovedal rabiti baker pri stah. To je popolnoma nalogivo. Zakaj bi pa kopali iz zemlje, da bi ga potem devali nazaj.

Vojak je pisal domov: ne vem, kam me bodo poslali. Včeraj so mi brigali proti malariji, kar bi pomagal da bom šel kam v južno Ameriko. Danes so mi dali pa kučmo, bi pomenilo, da bom poslan na sever.

Urad za vojno produkcijo prepovedal rabiti baker pri stah. To je popolnoma nalogivo. Zakaj bi pa kopali iz zemlje, da bi ga potem devali nazaj.

Vojak je pisal domov: ne vem, kam me bodo poslali. Včeraj so mi brigali proti malariji, kar bi pomagal da bom šel kam v južno Ameriko. Danes so mi dali pa kučmo, bi pomenilo, da bom poslan na sever.

Urad za vojno produkcijo prepovedal rabiti baker pri stah. To je popolnoma nalogivo. Zakaj bi pa kopali iz zemlje, da bi ga potem devali nazaj.

Palomita

Zgodovinski roman

Uvod.

Bilo je nekako o veliki noči leta 1916, ko sva se s prijateljem Vilkom Ž. po daljšem posvetovanju končno le odločila, da uresničiva, pa naj naju stane, kar že hoče, svojo željo, enako zvesto in goreče negovano že toliko let, ki pa sva jo morala dotlej deloma zaradi osebnih okoliščin, še bolj pa zaradi stoterih drugih neprilik, izvirajočih po večini iz neprestano se pojavljajočih novih političnih homatij in krvavih revolucij, prelagati iz dneva v dan, leto za letom.

Dasi je bilo v severnejših mehiških državah politično nebo tačas še vedno zastrto s temnimi, nove viharje obetajočimi oblaki, so se megle na jugu vsekar vsaj toliko razpršile, da sva vkljub vstrajnemu odgovarjanju številnih najinih dobrih prijateljev in znancev, ki so naju opozarjali na nevarnost, preteče od vsepovsod po deželi raztresenih banditskih tolpe, vendar sklenila, posetiti še enkrat bajno lepe tropske kraje v državi Veracruz, ki sva jih bila pet let prej — ob času najinega prihoda v Mehiko — le v naglici prevozila in ki so nam ostali vse odtlej neizbrisno v spominu.

Da pa bi njih čarobnost tem močnejše užila in izžela iz njih tem temeljiteje vso naslodo, ki jo morejo nuditi neoskrunjene deviške narave željnemu človeškemu srcu taki kraji, sva še pred nastopom poti takoj soglasno sklenila, da hočeva prevoziti z železnico le one pusteješe, nama obema že dovolj dobro znane vmesne kraje med mehiško prestolico in pa mestom Orizabo, od koder sva se namerila ubrati pot peš skozi tropske pragozdove, ne predaleč seveda od železnice, kakor daleč bi se nama že pač zljubilo.

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI NAŠE PRELJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE SPROGE IN MATERE

Johanne Nahtigal

ki jo je Bog poklical k sebi dne 4. avgusta 1941.

Dve leti v hladnem grobu soproga in mati že počivaš, ker od nas Te je ločila na božji klic nemila smrt.

Draga soproga in ljubljena mati, prezdaj odšla si od nas, nikoli od nas pozabljena ne bo. srce, ki vedno za nas skrbelo.

Počivaj mirno, soproga in mati, storila vse nabolje si za nas; večni Bog Ti daj plačilo, spavaj v grobu zdaj sladko.

Žalujoči ostali:

FRANK NAHTIGAL, soprog.
JENNIE BOLDAN, hči.
FRANK in ELEANOR NAHTIGAL
pastorka.

Cleveland, O., 4. avgusta, 1943.

Vožnja po železnici do omenjenega kraja nama je potekla brez posebne novosti ali zabeležbe vrednega dogodka. V Orizabi sva ostala ono popoldne in tam tudi prenočila, na vse zgodaj naslednjega jutra pa sva se odpravila peš po široki, dasi drugače precej zanemarjeni in razrvani deželni cesti proti vzhodu z namenom in v nadi, da doseževa kdaj tja proti večeru mesto Cordoba, kjer sva nameravala prenočiti.

Globoko zavzeta od veličastnosti deviških pragozdov in skoraj nepopisnih čudes tropskega ozemlja, koder naju je vodila pot, sva dospela okrog poldne do male domačinske vasi El Fortin, kjer se je križala najina cesta zopet z železnico, ki sva jo bila zapustila v Orizabi.

"Jože, po tej cesti pa vem, da še ni nikdar stopala noga našega človeka. Kaj ti praviš?" — je menil nekako ponosno in samozavestno moj tovariš, ko sva zavila s kamnite ceste proti mali in revni domačinski trgovini, ki je dremala ob njej, da si nabaviva kaj za želodca, ki sta se že začela sitno oglašati in nam.

Bila sva oba nemalo iznenadena, ko zapaziva nenadoma na stolici zadno številko edinega nemškega tednika, ki je izhajal tisti čas v glavnem mestu Mehike in pri čigar založništvu je bil še ne dolgo tega uposlen moj prijatelj kot knjigovodja. Nemški časopis — v teh negotovih in neurejenih časih — v tej revni, zamazani indijanski trgovini — in tu, v tej divjini! "Kdo čita tod nemški?" vprašam po španski starikevega, suhljatega pa zanemarnega domačina, ki naju je opazoval zvedljivo izza stolice in mi molil zadnji košček vsega izsusenega sira, ki mu je še preostajal na prodaj.

"El señor austriaco alla del rancho," mi odgovori z nezapnim glasom sivi domačin. Torej gospod Avstrijec, lastnik ali pa nameščenelec na ranču! Skleneva brez obotavljanja, da ga greva takoj obiskat, pa najsi bode le za kratek čas.

Imela sva v resnici srečo, da sva našla gospoda Sch. doma, čeprav se je mudil ta dan le bolj po slučajju kakor pa po navadi na svojem posestvu (ranču), ki ga je sicer navadno upravljal iz Orizabe, kamor se je bil radi večje varnosti preselil že pred leti z vso družino. Ravno ta dan pa je bil prišel sem, da si razgleda stanje svoje posesti in pa da uredi vse potrebno za žetev kave, ki mu je vprav tačas dozorevala po lepem in obsežnem nasadih.

Gospod Sch. je bil človek v ravno najlepših letih dozorele moške dobe, nekako srednje rasti, bolj suhljat, kočenega in močno zagorelega obraza, z močnimi, črnimi brki pod nosom, prijazen in nad vse uljuden, globokega ter ostrega, a vendar močno prikupnega pogleda. Razveselil se je vidno ob novici, da ga obiščeta tu v tej zapuščenosti samoti tako nepričakovano dva rojaka "Avstrijca," radi česar naju ni samo spremljal brez pridržka v notranjost svojega doma, temveč obenem tudi takoj povabil, naj ostaneva pri njem kot povsem dobrodošla gosta čez noč, da se bomo kaj pogovorili. Tudi midva sama nisva bila naravno nič manj vesela docela nepričakovane snidenja z rojakom in

sva se seve odzvala najdražje volje njegovemu prijaznemu povabilu.

Takoj tisto popoldne nama je razkazoval dobrodušno del svojega obširnega posestva, posvečenega v večini goji kave in banan, v manjši meri tudi živiloreji, dasi se je moral v tej poslednji stroki začasno močno omejevati zaradi pogostih vpadov številnih revolucijskih in banditskih čet, ki so se klatile že več let med težko pristopnimi zasekami obkrožujočega divjega gorovja in vsakčas nadlegovale mirno okoliško prebivalstvo.

Po obilni in okusni večerji, ki nam jo je vsem pripravila njegova domačinska služkinja, se nam je začel ob dobri črni vinski kapljici, ki jo je prinesel gospodar sam iz skrite shrambe, počasi razpletati razgovor najprej o splošnem položaju dežele, nato o razmerah in važnejših novicah v glavnem mestu, od koder sva prihajala, potem o življenju na kavinskih plantažah, o najnovejših dogodkih iz svetovne vojne in podobnem, dokler naju ni gostitelj skoraj naravnost iznenadil z vprašanjem:

"Od kod, natančno iz katerega kraja Avstrije pa vidva prav za prav prihajata?"

"Iz Kranjskega, gospod Sch., ne prav daleč od Trsta, če Vam je že toliko znano o naših krajih," sem mu odgovoril.

"Iz Carniole, o, iz Carniole, kaj ne?? Seveda vem, kako tudi ne bi, saj sem bil celo sam prav tam blizu rojen. Seveda pa so me prinesli starši sem v Mehiko, še predno sem prav dobro izpregovoril, zato tudi ne poznam onih krajev toliko iz osebnih skušnje, kakor pa iz tega, kar sta mi v rani mladosti očeli in pa mati o njih pripovedovala in pa kar sem pozneje še sam o njih čital."

Govorili smo ponajveč španski, včasih tudi skočili za izpremembo malo v nemščino; po gornjem razodetju sva poskusila s prijateljem Vilkom nekajkrat tudi po slovenski, kar pa gospodu Sch. že ni šlo več tako

V BLAG SPOMIN

1913 — 1939

ČETRTE OBLETNICE SMRTI
PRELJUBLJENE IN NIKDAR
POZABLJENE HČERE IN
SESTRE

Mary Romih

ki je v Bogu za vedno zaspala 2. avgusta 1939.

Draga hčerka in sestra,
mirno spavaj pod zemljo,
duša tvoja naj pa srečo
živi v raju blaženo.

Tamkaj bomo se združili,
zopet stisnili roke,
da, predraga nam pokojna,
to bo srečno snidenje.

Žalujoči ostali:

MARTIN, LUCIJA ROMIH,
starši,
LUCILLE, sestra.

Cleveland, O., 4. avg. 1943.

dobro, dasi se je semtertja še vedno spominjal kake posamezne naše besede ali celo celega reka.

Tako nama je v teku kratkočasnega in nad vse zanimivega pogovora počasi razodel del svoje lastne preteklosti, ki sva jo midva seveda poslušala z živim, lahko razumljivim in čedalje bolj in bolj rastočim zanimanjem.

"Njegov oče," tako nam je pripovedoval, "je bil višji armadni častnik, doma iz prijaznega trga A. ob nekdanji kranjskogoriški meji, ki je prišel v spremstvu cesarja Maksimilijana v Mehiko. Tu se je kmalu seznanil z njegovo pokojno materjo, pristno domačinko iz tedanjih boljših krogov, s katero se je kratko nato tudi poročil. Ali sreča pa ni bila prav posebno mila mlademu zakonskemu paru, ker že kmalu po njuni poroki je zadela cesarja Maksimilijana v Queretaru njegova žalostna usoda, s čimer je bilo seveda tudi koncem vseh lepših sanj, ki sta jih snovala mlada novoporočena. Z zadnjimi ostanki žalostne evropske vojske sta se odpravila tudi onadva sama nazaj v Evropo na dom njegovega očeta, kjer se jima je rodil najin gostitelj in pripovedovalec sam kot prvorojenec, kateremu je sledilo kasneje še nekaj otrok. Tu so ostali vsi skupaj več let, dokler se niso razmere v Mehiki zopet malo uredile, nakar se je vrnila mala družinica zopet nazaj v Orizabo, na dom njegove matere, ki ga ni mogla ta nikdar in nikakor docela pozabiti! ...

V tem čisto naključnem srečanju s daljnim rojakom skoraj prav sredi mehiškega pragozda in pa njegovem zanimivem, dasi naravno le bežnem opisu njegove lastne in pa njegovih staršev prošlosti je iskati prve sledove pričujoče povesti, katerim so bila kasneje pridejana še vsakovrstna doživljaja, nekatera resnična, druga kajpak zopet samo izmišljena, raznoterih osebnosti tako iz cesarskih kakor tudi iz republičanskih krogov dobe, v kateri se vrši dejanje pričujoče povesti. Želim pa omeniti, da sem si vseskozi prizadeval ohraniti vzroke ter potek glavnih dogodkov samih, kakor tudi zunanji oris in pa značaj resničnih zgodovinskih osebnosti, ki nastopajo v njej, po moči tako, kakor nam jih je zapustila čim najbolj nepristranska zgodovina, radi česar sem najprej skrbno preiskal kolikor mogoče različnih in kar najbolj zanesljivih angleških, španskih in nemških virov, iz katerih sem črpal večino potrebnih zgodovinskih podatkov, nato pa šele prešel do končnih lastnih zaključkov. Če se bo komu včasih zdela moja sodba ali razlaga ka-

korkoli pristranska, prenačena, nepopolna ali kakor že koli drugače nezadovoljiva, bom iskal svojega zadoščenja in pa svoje utehe vsaj v svojem neporečno dobrem ter resnično iskrenem prizadevanju, biti le pripovedovalec, končno sodbo pa prepuščati cenjenemu čitatelju ali pa čitatelji sami — kar pa se novemu in v tem poklicu še ne dovolj izurjenemu pisatelju naravno le redkokdaj posreči.

Naj mi bo tudi dovoljeno, da v izpolnitev že izrečenega te posebej in izrečno pripomnim, da v tem delu tudi nikakor ni iskati mojega osebnega splošno življenjskega, tem manj še političnega ali pa verskega naziranja. Dogodki, osebnosti, razmišljanja, pisma, listine, pogovori, itd., so podani čim najbolj mogoče dosledno v duhu časa, kraja in razmer, pod kakršnimi so se dogodili, ne da bi nameraval pri tem jaz sam oseben nameroma vzbujati simpatij v prilog,

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 E. 61st St.

HE 2730.

ČE STE BOLNI

Ako trpite na nerednosti v želodcu, jetrih, ledicah, vranci, revmi, visokem pritisku krvi, ali zastareli poškodbi, pridite k meni, da vidim, kaj morem storiti za vas. Imel sem velik uspeh v 25 letih v takih slučajih. Jaz se poslužujem stare evropske in najnovejše metoda bolnišnic pri zdravljenju.

Pridite do doktorja, ki razume vaš materin jezik in vam lahko razloži na razumljiv način.

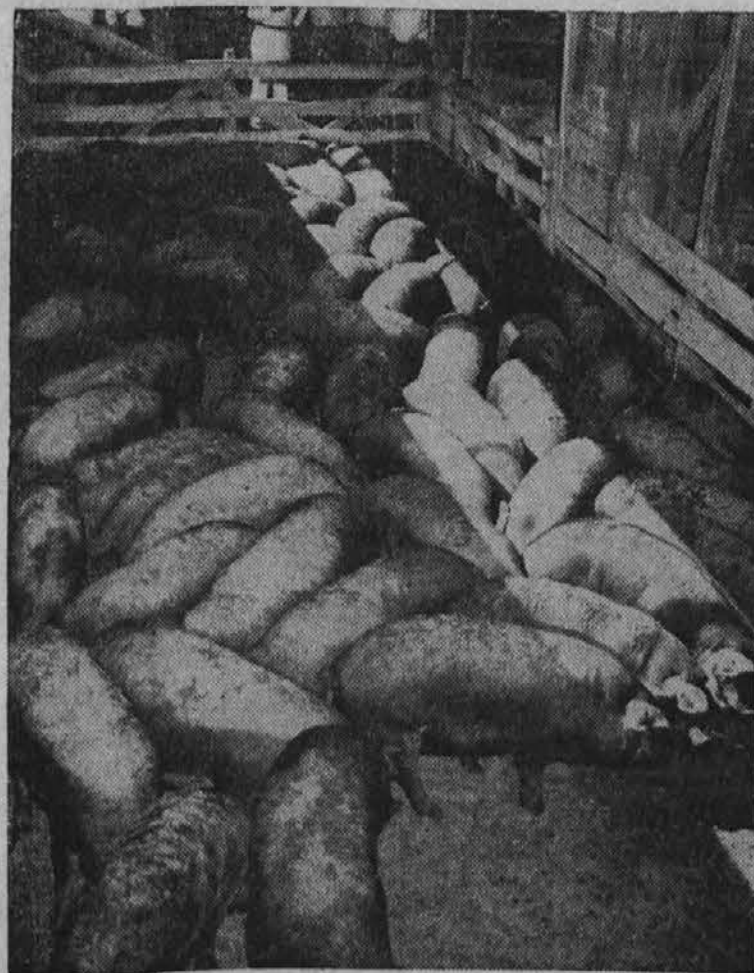
DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC

(specialist v starih boleznih)

Uradne ure:

1 do 5 popoldne, razen v sredo
423 Citizens Bldg.
850 Euclid Ave.
Telefon: MAIN 6016.
(Wed. — x)

Ker ameriški farmarji ne dobe dovolj za koruzo, zato raje krmijo prašiče z njo, da se lepše odebele. Na sliki vidimo nekaj teh s koruzo pitalih prašičev v čikaški klavnici.

niti ne dramiti predsodkov proti kakršnikoli politični niti ne verski skupini. V kolikor se mi je ta namen posrečil, pa naj mi bo cenjeni čitalec ali pa čitalka sama kar najbolj blagohoten sodnik in presojevalec! —

Zaradi pestrejšje krajevnobarve sem rabil pogosto značilne krajevne španske vzklike in izraze.

PISATELJ.

I.

Malo zgodovine.

Brzo se je pomikala pomlad v deželo. Rahla snežna odeja, ki je pogrinjala do zdaj skalovita kraška brda, ki se vzpenja jo iznad razkljuvanih morskikh

bregov gornjega Jadrana dvigajo stopnjema više in proti severu in proti vzhodu jela ginevati na njih kar vsaki dan. Njeno do zdaj globoke in mično, deviško snaznace se je pričelo gubiti in ti čimdalje bolj, kačože patam okroglaste, svetlo lise probujajočih se borovih zdičev ali pa podolgovate temnejše maroge iz snega vemu življenju porajajočih kraških njivic ter golčav.

(Dalje prihodnje)

Kupujte vojne znamenke
Kupujte vojne bonde

Imenik raznih društev

DRUŠTVO SV. NEŽE, ŠT. 139 C. K. OF OHIO

Predsednica Mary Ivanc, 1165 E. 60 St.; podpredsednica Frances Baraga; tajnica in blaginčarka Jennie M. Yelitz, 1267 E. 169 St.; zapisničarka Louise Pisk, 1172 E. 71 St.; vratarica Frances Kasunic; nadzornice: Mary Skully, Anna Godlar, Louise Hrovat; dr. Seliskar, dr. Perme. Seje so vsako tretjo sredo v mesecu.

DRUŠTVO SV. VIDA, ŠT. 25 KSKJ

Predsednik Anton Strniša Sr., podpredsednik Stanley Zupan, tajnik Joseph J. Nemanich, 1145 E. 74 St.; blaginčarka Louis Krajc, za pregledovanje novega članstva vsi slovenski zdravniki. Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Mesecni assessment se začne pobirati ob 1:00 in 25. v mesecu v dvorani zvečer ob šestih. Od 26. pa do konca meseca na domu tajnika od članstva, ki mu ni mogoče plačati poprej. V društvo se sprejemajo novi člani in članice od 16 do 60. leta in se jim nudi pet vrst zavarovalnine od \$250 do \$5,000. Bolniška podpora znaša \$7.00 ali \$14.00 na teden. V društvo se sprejemajo tudi otroci od rojstva do 16. leta. V slučaju bolezni se naj bolnik javi v tajniku, da dobi zdravniški list in karton in ravna naj se po pravih Jednote.

SKUPNA DRUŠTVA FARE SV. VIDA

Predsednik Louis Erste, 6205 Whittier Ave.; podpredsednik Lawrence Zupančič, tajnik Joseph Repar, 1101 E. 66 St.; blaginčarka Anthony J. Fortuna, zapisničarka Frances Baraga, nadzorniki: Joseph J. Nemanich, Marion Kuhar, Lawrence Zupančič. Seje se vršijo vsako četrto sredo v mesecu v dvorani stare šole sv. Vida. Društva, ki želijo sodelovati, naj izvolijo dva ali tri zastopnike in jih pošljejo na sejo, kjer bodo z veseljem sprejeti. Vse zastopnike in zastopnice se ljudno prosi, da se redno udeležujejo sej in sprotajajo o njih delovanju na društvenih sejah.

DR. PRESV. SRCA JEZUSOVEGA

Predsednik John Levstik, 646 E. 115 St.; podpredsednik Anton Hlabše, 1082 E. 72 St.; tajnik Frank A. Turek, 985 Addison Rd.; blaginčarka Andrej Tekavc, 1023 E. 72 Pl.; zapisnikar Matija Oblak, 1235 E. 60 St.; nadzorniki: John Prince, Matija Oblak in Anton Pozelnik. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v SND ob eni popoldne v dvorani št. 3, staro poslopje.

SAMOSTOJNO DRUŠTVO LOŽKA DOLINA

Predsednik Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave.; podpredsednik Jerni Krasovec, tajnik Frank Bavec, 1097 E. 66th St.; blaginčarka John J. Leskovec, 13718 Darley Ave. Nadzorni odbor: John Lokar, John Sterle, Charles Koman. Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v S. N. Domu, soba št. 4, Staro poslopje. Društvo sprejema nove pristopnike in zdravniško preiskavo. Društvo plačuje \$200 smrtnine in \$7.00 na teden bolniške podpore. Assessment je \$1.00 mesečno. Za sprejem ali pregled novih članov so vsi slovenski zdravniki. Za nadaljine informacije se obrnite na društvene zastopnike.

DRUŠTVO CLEVELAND, ŠT. ZAPADNA SLOVANSKA ZVEZDA

glavni urad: Denver, Colo. Predsednik John Kadunc, 71 St. tajnik Frank Mihelčič, 73 Place; blaginčarka John Pele, 58 St. Društveni zdravnik dr. Kern. Društvo zboruje vsako 1. in 15. v mesecu ob desetih popoldne na domu tajnika. Društveni assessment se pobira na domu tajnika od 1. in 15. v mesecu ob desetih popoldne. V društvu se sprejemajo mladinski oddelki od rojstva do 16. leta, v odrasli doba pa od 16. leta. Društvo plačuje bolniško podporo \$7 do \$14 na teden. Za vsa vprašanja se obrnite na gori omenjene nike.

DRUŠTVO CARNIOLE TENI

(The Macabees) Predsednik Joseph Babnik, tajnik Joseph Susnik, blaginčarka Anton Zupan, nadzorniki: Anton Zupan, Frankie Probst, Felix Strumbelj, bolniški odbor: Joseph Drobnič, Frank Meser, Frank Kozar; društveni zdravnik: F. J. Kern, dr. M. F. Oman. Društvo seje so vsako 4. nedeljo v mesecu v SND, dvorana št. 1.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena \$ 2.00 in stane samo:

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

POZOR GOSPODARJI HIŠ!

Kadar potrebuje vaša streha popravila, kritja z asfaltom ali škropljenje popravilo ali novih, se z vso zanesljivostjo obrnite do nas, ki smo že nad 30 let v tem podjetju in dobro poznamo tudi mnogim slovenscem. Plačate lahko prav na lahke obroke.

The Elaborated Roofing Co.

MEIrose 0033 6115 LORAIN AVE. GARfield 2401
Kadar pokličete, vprašajte za MR. A. LOZICH